

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΛΑΦΑΖ

ΤΟ ΜΑΤΩΜΕΝΟ ΚΑΤΩΦΛΙ

Κασάλ γύριζε χαρούμενος από τον πανηγύρι. Είχε περάσει ώμορφα την Κυριακή του. Για μιὰ διόλιξη εβδομάδα πάλι δεν θα τον βάριαν ή μοναξιά κι' ή φτώχεια. Είχε πει μερικά ποτήρια κρασί με μιὰ καλή παρέα, μ' έλους τους πωληούς συντρόφους που είχαν έρθει από τὰ γειτονικά χωριά στο Πλουμιέν, για νὰ πουλήσουνε κι' ν' αγοράσουνε... 'Ο Κασάλ δεν είχε τίποτα, ούτε ζώα νὰ πουλήσει ούτε λεφτά ν' αγοράσει κάτι.

"Όσο όμως για τὸ κρασί, έβρισκε πάντα λίγο φράγκα... "Ας είναι καλά ή κυρά 'Αντουέν που είχε στην ταβέρνα της τὸ καλύτερο κρασιτάρι τῶ Πλουμιέν! 'Ο Κασάλ λοιπόν περίμενε τὸ πανηγύρι της Κυριακής σάν μιὰ 'Ανάσταση κι' έβη την εβδομάδα πάλευε σκληρά για νὰ θυάλει τὸ φυτό του. 'Ηταν ὁ καλύτερος κλαδευτής κι' έλους ήθελε νὰ κάνει τ' άπτελι του καλὸ σταγύλια, φώναζε τὸν Κασάλ νὰ τὸ κλαδέψη. Ζούσε μονάχος τον σ' ένα άδικο και κρύο σπίτι, δίχως γυναίκα και παιδιά. Δεν είχε κανένα που νὰ τον άγαπάει. Έκείνος ὡς τόσο άγαπούσε τὸν ξεροκέφαλο άδελφό του Γιάν-Γιάν, που είχε παντρευτεί ένα τρελλοκόμωτο, τὴ Ρουβίνα από τὴ Σιρζ'. Κι' αὐτὴ ή Ρουβίνα, αν κι' ήταν άλαφομάλι και κακὴ μακοκωρὰ, είχε χάρισει ὡστόσο στὸν άδελφό του δύο ὄμορφα άγοράκια.

"Α! τί πεσιματάρης, τί ξεροκέφαλος, που ήταν αὐτὸς ὁ Γιάν-Γιάν! 'Ο μόνος άνθρωπος που υπόσχεσε νὰ τὸν ήμερώσει ήταν ή Ρουβίνα... Αὐτὴ τώρα τὸν τραβούσε από τὴ μήτη.

"Όταν πέθανε ὁ πατέρας τους, ὁ Κασάλ πήγε φαντάρος κι' άφησε στὸν μικρότερο, τὸν Γιάν-Γιάν, τὰ χτήματά τους. Μὰ ὁ Γιάν-Γιάν τὰ σκόρπισε στοὺς τέσσαρες άνημούς και σήμερα ἐκτός από τὸ σπίτι του, τὸ περιβάλλει και τὸ μικρὸ χωράφι με τὸ τοιφύλι για τὸ γάβδαρο, όλα τὰ χτήματα είχαν πέσει στὰ χέρια τοῦ Καρντί τοῦ πλούσιου. 'Από τότε λοιπόν ὁ Γιάν-Γιάν δεν τὸν χώνεψε. Πονάει ή καρδιά κανενὸς νὰ βλέπει τὰ χτήματά του νὰ τὰ ἔχη τώρα ἕνας άλλος...

'Ο Κασάλ, γυρνώντας από τὸ πανηγύρι τοῦ Πλουμιέν, θυότανε δίχως νὰ θέλει τὰ λόγια που τοῦ είχε πει κάποιος πωληὸς τοῦ φίλος καθώς ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ταβέρνα τῆς κυρὰ 'Αντουέν. 'Ο Γιαντού, ὁ πῶ γέρος ἀπ' έλους, τὸν είχε συμβουλίσει: «Πρόσεχε τὸν άδερφό σου! 'Η Ρουβίνα τοῦ σηκώνει τὰ μυαλά... 'Ο θεὸς νὰ βάλλι τὸ χέρι του νὰ μὴ κάνει καμμιὰ τρέλλα!» Μὰ ὁ Κασάλ δεν φοβότανε για τὸν Γιάν-Γιάν. 'Ηταν κι' αὐτὸς γυῖος τοῦ γέρο Κασάλ που τὸν άγαπούσε ἄλος ὁ κόσμος...

Καθὸς κατέβαινε λοιπὸν τὸ μονοπάτι ὁ Κασάλ, κίταζε ἀπέναντι στὴ μικρὴ πλαγιά τὸ σπίτι τοῦ Γιάν-Γιάν. 'Η νύχτα ήταν σκοτεινὴ και τὰ παράθυρά του φέγγανε ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λύμπας. 'Έκει κάτω ἔβριζε, μαζουρι, τὰ φῶτα τοῦ χοροῦ στίβαντε ἕνα-ἕνα, γιατί ήταν πειὰ άργά. Στην άρχη τοῦ δρόμου ήταν τὸ μεγάλο σπίτι τοῦ Καρντί τοῦ πλούσιου, μ' ἄρα τὰ χτήματα τραγίτου κι' άριστηρά. Και πὸ πέρα, στὴν πλαγιά, ήταν τὸ φτωχὸ σατάκι τοῦ Κασάλ...

Μεγάλα σύννεφα βαρεὰ κινούσανε τὸν οὐρανὸ και κρύβανε τ' άστρα. Τὸ φεγγάρι θὰ ἔβγαινε βουερα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα... 'Αξάρνα ή λάμπα έδουσε στὸ σπίτι τοῦ Γιάν-Γιάν κι' ἔπειτα ή πόρτα, ἔβριζε μέσα στὴ σκοτεινὴ τῆς νύχτας: «Ποιὸς διάολος βγαίνει τέτοια ὠρα;... 'Αναρωτιέμαι ὁ Κασάλ. Λές νὰ είναι ὁ άδελφός μου ή μήπως είναι ή Ρουβίνα;» Και στάθηκε νὰ ιδῆ.

Τὴν ίδια στιγμή ἀπὸ μακριὰ άκούστηκαν ὁ ήχος κουνουριῶν και σὲ λίγο τὸ κόκκινο φῶς ἐνὸς φεγγαριῦ φάνηκε στὴν πλαγιά. 'Ο Κασάλ κατάλαβε ποιὸς ἔρχονταν...

'Ο Καρντί ὁ πλούσιος ανέβαινε τὸν άνήφορο και για νὰ μὴ κουράξη τὸ μουλάρι του είχε δεσει τὰ γκέμια στὸ ἄμαξι και τραβούσε δίπλα με τὰ πόδια.

Τὸ χωριὸ ήταν τώρα κατασκῶτεινο. Θὰ ήταν περασμένες δέκα... Κι' ὥσπου νὰ θυγὸ τὸ φεγγάρι δεν ἔξαράιζε κανεὶς ούτε τὰ κλαδιά τῶν δένδρων... 'Ο Κασάλ τραβούσε ήσυχα τὸν δρόμο του. 'Αξάρνα

ἄλος σταματῆσε τρομαγμένος. 'Ένα βογγητό, σπαραχτικό, άκούστηκε μέσα στὴ νύχτα κι' ἔπειτα τὰ χτυπήματα κι' ή φασαρία δύο ανθρώπων που παλεύανε. Τὸ άλογο τοῦ άμαξιῦ τοῦ Καρντί ξαρνασμένο άρχισε νὰ τρέξει μπροστὰ χτυπώντας τὰ κουνουρία του... 'Υστερα δεν άκούστηκε πια τίποτα. 'Η νύχτα άλλωσε πάλι τὴ βαθεῖα κι' άπέρανη σιωπὴ τῆς.

—Μὰ για στάσου, ξαναὸ Κασάλ. Δεν ὄνειρευτήκα...

'Η καρδιά του χτυπούσε δυνατὰ μέσα στὸ στήθος. Δεν τοῖμοσε ὡστόσο νὰ συλλογητὴ αὐτὸ που είχε άκούσει. Κατάλαβανε ὅτι είχαν παραφριλάξει τὸν Καρντί τὸν πλούσιου κι' ὅτι τὸν είχαν σκοτώσει... 'Πέρασε ὅτι ὁ Καρντί είχε πούλησει στὸ πανηγύρι ἕνα ξενιάρι βῶδια κι' είχε πάρει ὀχτὸ χιλιάδες φράγκα!...

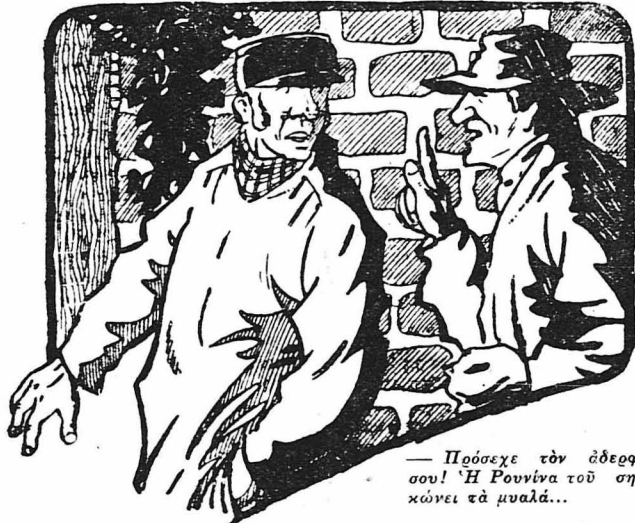
'Ο Κασάλ περιπατούσε τώρα ἄπαινο στὸ χωράφι για νὰ μὴ άκούγεται. 'Ηξερε ἀπ' ἔξω ἔκείνα τὰ μέση και τραβούσε για τὸ δρόμο, ψευτώντας σάν νὰ είχε χτυπήσει αὐτὸς ὁ ίδιος τὸν Καρντί. Τὰ μάτια του πούληξαν νὰ τρεψήσουν τὸ σκοτάδι... Γιά μιὰ στιγμή τοῦ φάνηκε ὅτι ἔβουσε κάποιους νὰ μιλάνε σιγανὰ... Μεριζὲς πέτρες γλύστησαν στὸν κατήφορο... 'Ο Κασάλ ήταν κρημμένος τώρα πίσω ἀπὸ μιὰ βαλιανίδα κι' ἔτριψε ἀπὸ τὸ φόβο του. Τοῦ φαινότανε ὅτι ἀπὸ παντοῦ τὸν κίταζαν ἄορατα μάτια. 'Ο άέρας είχε σφαιρατίσει μερικὰ σύννεφα και τ' άστρα φωτίζανε θαμπὰ τὸ δρόμο...

Και νὰ ἔβγες ἄνθρωπος φάνηκε νὰ περνάει τώρα ἐκεῖ κάτω με ἕναν πεθαμένο στὸν ὡμο του. 'Ηταν ὁ Γιάν-Γιάν!...

Τὰ δόντια τοῦ Κασάλ χτυπούσαν ἀπὸ τὸν τρομο. 'Ηθελε νὰ ξεφύγῃ, νὰ τρέψη τὰ μάτια του, νὰ τρέψη κοντὰ στὸν άδελφό του, μὰ είχε κρυφθεῖ στὴ θέα του και κίταζε σάν τρελλὸς τὴ σκιά που τραβούσε ἄθροια μέσα στὴ νύχτα. Ποῦ πήγαινε ὁ Γιάν-Γιάν; Ποῦ πήγαινε; Γιατί τραβούσε κατὰ τὸ σπίτι τοῦ άδελφοῦ τοῦ Κασάλ; Ναι...τραβούσε πρὸς τὰ ἐκεῖ. Σταματῆσε μιὰ στιγμή μπροστὰ στὴν πόρτα, άφησε χάμο τὸν πεθαμένο κι' ἔπειτα τὸν ξαναφορτόθηκε και πήγε στὸ πηγάδι που ήταν κρυφὰ εἰσοδικῶ μέτρα μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Κασάλ. 'Ο Γιάν-Γιάν, στάθηκε κει πέρα κι' ἔβριζε μέσα στὸ πηγάδι τὸ φορτίο του. 'Επειτα ἔβριζε τρέχοντας και χάθηκε μέσα στὴ νύχτα. Θὰ ήταν ξεπόλητος γιατί δεν άκούγοντανε. Σὲ λίγο άνοξε πάλι ή πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του κι' ἔβλεψε γρήγορα. Κι' ή λάμπα ξαναφώτισε τὰ κλειστά παράθυρα...

«Εὐτυχῶς που ἔχουν πεθάνει ὁ πατέρας κι' ή μητέρα!» Ψιθύρισε ὁ Κασάλ. Και παραπατώντας σάν μεθυσμένος ἔβριζε στὸ σπίτι του. Τὸ ποῦ του γλύστησε στὸ κατώφλι κι' ὅταν ἔπασσε τὸ λουκέττο τῆς πόρτας, τὸ βρήκε γλυστερό... Μὰ δεν άναψε τὴ λάμπα του. 'Ελεν ήθελε νὰ συλλογητὴ τίποτα. 'Εμοιάζε μ' ἐκείνον που ἔχει πέσει σὲ μιὰ σερφοκωλιὰ...

— Πρόσεχε τὸν άδερφό σου! 'Η Ρουβίνα τοῦ σηκώνει τὰ μυαλά...

σε στὸ κορβέτσι κι' ἔσφιζε τὸ κεφάλι του με τὰ δυνὸ του χέρια. Δεν ήθελε νὰ συλλογητὴ τίποτα. 'Εμοιάζε μ' ἐκείνον που ἔχει πέσει σὲ μιὰ σερφοκωλιὰ...

'Όταν ἔβη, είχε βγει ὁ ήλιος. Κάποιος ἄλλος χτυπούσαν τὰ παράθυρά του, κι' ἔπειτα τὴν πόρτα του!...

'Ο Κασάλ δεν τὴν είχε άμαρῶσει. 'Ανοξε λοιπὸν μοναχὴ της και φάνηκαν στὸ κατώφλι δύο χοροφύλακες.

—Κασάλ, παραδώσου! Τ' ἔφωνα ὁ ἔνομοτοάρχης.

'Ο Κασάλ σκοπιμένος άπέμῃ ἀπὸ τὸν ἔπινο δεν κατάλαβανε τί γινότανε γύρω του. 'Όταν ἄκουσε ἔβη πρὸς για καλά κι' εἶδε τὰ χέρια του ματωμένα, ὅπως ήταν ματωμένο και τὸ λουκέττο και τὸ κατώφλι τῆς πόρτας του, θυμῆθηκε ἄμέσως τί είχε γίνει τὴν περασμένη νύχτα και κατάλαβε τί θέλιαν οἱ χοροφύλακες...

Αἱ, ναι λοιπόν! Ναι... Τὸ δεχότανε αὐτὸ! Αὐτὸς ήταν ὁ ἔνοχος... Τὸ κατώφλι του ήταν ματωμένο. 'Ο πεθαμένος βρισκότανε μέσα στὸ πηγάδι. Χτῆς στὴν ταβέρνα τῆς κυρὰ 'Αντουέν είχε μιλήσει μ' ἔψαχα για τὸν Καρντί τὸν πλούσιου. Ναι, αὐτὸς τὸν είχε σκοτώσει!... Αὐτὸς είχε παραφριλάξει κι' είχε μαχαιρώσει τὸν Καρντί...

'Ο Κασάλ τὸ δεχότανε αὐτὸ γιατί είχε συλλογησεί ξαφρα τὰ παιδιὰ τοῦ Γιάν-Γιάν.

'Α! 'Ο ξεροκέφαλος... Εἶχε άκούσει τὴ φασαρηκὴ γλώσσα τῆς Ρουβίνας κι' είχε σκοτώσει τὸν πλούσιου για νὰ κλέψη τὰ λεφτά του... Κανεὶς τους δεν είχε συλλογησει τ' ἄθωα πλάσματα. Οἷτε ὁ Γιάν-Γιάν, ούτε ή Ρουβίνα τὰ συλλογησθηκαν, διάν σχεδιάζανε τὸ σκοτωμὸ τοῦ Καρντί, τὴν ὠρα που θὰ γυρίει ἀπὸ τὸ πανηγύρι. Μὰ ἔνοιαν σου! Ζούσε άκόμη ὁ Κασάλ κι' αὐτὸς θὰ θυσιάζοντανε για χάρη τους... Θὰ

